

navadi ima, se more to le tedaj zgoditi; ako si srenja nikakor drugač tega oskerbeti ne more, kar za svoje stroške potrebuje, — al za vpeljanje takih nenavadnih davšiu je posebnega cesarjevega dovoljenja treba.

Še več drugih reči je o osnovi srenjske postave ljubljanska komisija pretekli teden dognala, al ker nam za te danes prostora zmanjkuje, bomo vse druge važniše sklepe naznanili v prihodnjem listu. — Danes le še to rečemo, da je komisija pod vednim vodstvom Njih ekscelencije deželnega gospoda poglavarja svoje delo v pondeljek ob treh popoldne dognala.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Veliko se je poslednje dni govorilo, da še več ministrov bo stopilo iz svoje službe in ugibalo se je to in uno. Na to se je oglasil vladni časnik „Oest. Corr.“ in je rekel, da ni res, da bi še več ministrov se odpovedalo svoji službi za to, ker so si navskriž misel v važnih vladarstvenih zadevah; takih nasprotnih misel ni — pravi „Oest. Corr.“ — tedaj tudi ni res, da bi se v vladarstvenih pravilih kaj premenilo.

— Nekteri časniki pripovedujejo, da je sedanji gosp. minister notranjih oprav grof Gošuhovski, ko so mu cesar to novo službo ponudili, pred vstopom v ministerstvu 4 reči si pogodil: prvič, da se napravi vojno ministerstvo, drugič, da se armada zmanjša na število mirnih časov, tretjič, da se ustanovijo deželne namestništva, in četertič, da se ustanovi svobodna srenjska postava.

— Vsi tukajšni časniki zagotavljajo, da kmali utegne priti oklic dveh važnih cesarskih ukazov, ktera bota zadevala dnarstvene reči našega cesarstva. Eni ukaz bo veleval napravo komisije, ktere namen ima biti do dobrega pretresti dnarni stan naše države in navetovati pomočke, kako bi se odpravile zadrege, v kterih se znajde državno dnarstvo; ta komisija ima nek obstati iz mnogih mož, ki jih bojo tergovci in obertniki poglavnih mest našega cesarstva volili in kterim se bota pridružila še dva uradnika najvišje sodnije. Druga komisija pa, dokler ne bojo po vseh deželah ustanovljene deželne namestništva, bode pretresala državne dohodke in stroške vsakega leta od verste do verste; ta komisija bo obstala iz državnega svetovavstva, kteremu se bo pridružilo nekoliko v dnarstvenih rečeh dobro izvedenih mož; še le po ti poti ustanovljeni prevdarek dohodkov in stroškov se bo predložil cesarju v poterjenje. Pravijo, da v malo dneh se bo vse to oklicalo, zraven tega pa se bo brez ovinkov nanzanje dalo, zakaj se je pri poslednjem državnem izposojilu leta 1854 namesto 500 milijonov 611 milij., tedaj za 111 milij. gold. več obligacij izdalo intoliko več dnarja na posodo vzelo, kakor je bilo rečeno. Ker je dnarni stan našega cesarstva res v veliki zadregi, je treba krepkih pomočkov, da se po poti občnega zaupanja rešijo prevažne zadeve; za to vse željno pričakuje novih naredb.

Iz Reke 24. okt. Včeraj zvečer ob šestih je razsajala tukaj morska troba s tako silnim viharjem, bliskanjem in tako ploho, da smo mislili, da je sodni dan; veliko dreves je vihar izruval, mnogo dimnikov poderl, več streh odkril in okinj pobil. Papirnica in nekteri mlini so veliko škodo terpeli.

Iz Padove. Po ukazu ces. ministerstva od 24. okt. so šole na vseučilišču padovanskem za prvo polovico letošnjega šolskega leta zaperli.

Iz Srbije. Iz Beligrada. Knez Miloš je gledé na to, da kmetom živeža zmanjka, ako iz nevednosti ali zaničnosti svojega polja ne obdelujejo dostojno, poljsko postavo od leta 1837 vnovič razglasiti dal. Ta postava, ki kaže knezovo skerb za svoje ljudstvo in je gledé na ondi navadne občinske žitnice res potrebna, obsega 13 razdelkov. Važniše reči te postave so: Vsak oženjen kmet mora

na za to pripravnem polji ozimine sejati in sicer pšenice toliko, kolikor zemlje v 3 dneh izorje, ječmena v 2, reži pa v 1 dnev. Kjer zemlja ni za ozimino, se mora toliko jarega žita vsejati: ječmena, ovsa, prosa itd.; vsak mora koruze sejati toliko, kolikor zemlje v 3 dneh preorje, krompirja toliko, kolikor je preorje v 1 dnev; bolj ubogi pa o pol dnev. Kdor toliko ne vseje, kolikor je predpisano, se mora kaznovati in s silo primorati; kdor več vseje, ga pohvalijo; komur pa zemlje manjka, seje kolikor more. Ozimina mora do sv. Mihela vsejana biti; jarina do druge polovice malega travna, koruza do sv. Miklavža prve dni majnika, proso do srede rožnika. Kdor posvetve ne opravi v pravem času, zapade kazni.

Iz Rusije. Iz Petrograda. Po Stiglicu najpremožniši tergovec Aleksjev v Moskavi, kteri je skoro celo tergovino z kitajskim čajem v svojih rokah imel, je za 3 milijone srebernih rubljev na kant prišel.

Iz Švajce. Iz Zürich-a. Zbor v Zürich-u je pri kraji; kaj je bilo tu sklenjeno, je sicer že precej znano, pa vendar vladno še ni razglašeno, ker pogodba še ni od dotičnih vladarjev podpisana. Angležki časnik „Times“ hoče o tej zadevi vse dobro vediti in pripoveduje med drugim to-le: Avstrijska vlada se odpove Lombardii do tiste meje, ki bo po posebni komisii določena; Mantova in Peschiera ostanete Avstrii; cesar Napoleon dá Lombardijo kralju sardinskemu. Sardinska vlada plača avstrijski 40 milijonov goldinarjev in prevzame še 3 petinke lombardo-beneškega dolgá; v vsem skupaj znaša tedaj dolg, ki ga Sardinija nase vzame, 250 milijonov frankov. Pravice toskanskega, parmiškega in modeneškega vladarja do njih dežel se jim prideržijo. Da se mir cerkvi in posvetna moč svetemu očetu papežu zagotovi, si bosta cesar francozki in avstrijski prizadjala, papeža napraviti, da bo v svojem vladarstvu tiste prenapredbe vpeljal, ktere so v rimskih deželah potrebne, da se ljudstvo spet pomiruje, in ktere je že sv. oče papež sam za potrebne spoznal. Dalje si bota oba cesarja prizadjala napraviti zvezo vseh laških dežel, ktere namen ima biti obderžati samosvojnost in celoto Italije, povzdigniti blagor njeni in jo z domačo armado varovati notranjega in unanjega sovražnika itd. — Angležka vlada še zmiraj ni svojega dovoljenja dala za kongres o laških zadevah. Francozki časniki so za tega voljo že tako hudi na-njo, da pravijo, da tudi brez Angležev bode kongres. Al to je lože rečeno kakor storjeno!

Iz Nemškega. Iz Vratislave. Car rusovski in vladar pruski sta se snidla tukaj. Kaj sta se pogovorila, se na drobno še ne vé; gotovo pa je nek, da namen tega shoda je bil se zediniti v tem, kako se bote ruska in pruska vlada obnašale v prihodnjih važnih zadevah, ako bi treba bilo Evropi miru varovati. Ker ste si zdaj pruska in angležka vlada posebno dobre, stopi po tej prijaznosti tudi angležka vlada v nekako ožjo zvezo z rusovsko vlado. To pa je tudi pruski vladi prav ljubo, zakaj zlo leti sum na to, da prva dežela, ktero bo Francoz napadel, utegne biti pruska; za to si že zdaj pripomočnikov iše, dokler ni še prepozno.

Iz Laškega. Iz Florence 21. oktobra. Po besedah „Moniteur Toscan.“ je cesar Napoleon toskanskim poslancom, ko so se mu unidan poklonili, sledeče odgovoril: „Ker nisem obljub odvezan, ki sem jih storil o Villafranki, Vam ne morem nič družega svetovati kakor to, da sprejmete spet svojega prejšnjega vladarja; on pa Vam bo zagotovil svobodno vladarstvo; da bi se kdo drug vtikal v toskanske zadeve, ne bom nikakor terpel; tudi Napolitancom ne bom tega dovolil. Več ne morem storiti kakor to kar je mogoče. Priporočam Vam še posebno, da obderžite postavni red v svoji deželi.“

— Iz Parme 22. oktobra. Tudi tukajšni poslanci so razglasili odgovor, ki ga jim je cesar Napoleon dal. Obljubil jim je, da bo na vso moč podpiral Lahe; z silo

vojske se nihče ne bo vtikal v njih zadeve; sicer pa se ne more odvezati tega, kar je v Villafranki obljubil.

— V nekterih časnikih se piše, da francozka vlada terja od sardinske odškodovanje za svojo pripomoč v poslednji vojski. To pa ni res; francozka dežela ne terja odškodovanja, al precej zamotano rajtengo imate nek te vladi med seboj. Francozka vlada je dolžna sardinski veliko milijonov za to, da je njeno armado s živežem oskerbovala v vojski na Laškem, — sardinska vlada pa je francozki še več milijonov dolžna za to, da je dobila od nje orožja in streliva za vojsko — in po tem takem je nek sardinska vlada francozki okoli 40 do 50 milijonov frankov dolžna.

— Iz Rima. Govori se, da sv. oče papež hočejo malteški red po vojaški osnovi ustanoviti in toliko regimentov napraviti, kolikor je katoliških vladarjev; vsak regiment bi potem imel ime po tisti katoliški deželi, v ktere imenu je postavljen.

— Iz Napolitanskega. Tudi pri nas tli žerjavica nezadovoljnosti. Sicilijani ne marajo za napolitansko vlado; zato se je deputacija podala v London in hoče tu vse svoje žile napeti, da bi se Sicilija ločila od Napolitanskega.

— Iz Toskane je šla deputacija tudi v Berolin in Petrograd. Da jo je pruski minister prav prijazno sprejel in ji obljubil, da pruska vlada v kongresu ne bo nasprotovala Lahom, je že znano; kako pa je bila na Rusovskem sprejeta, se še ni slišalo.

— Iz Turina se piše, da je minister pravosodja škofu bergamaškemu ukazal, naj svoj poslednji pastirski list nazaj vzame, sicer bo mogel svojo škofijo zapustiti.

Iz Francozkega. Francozka armada na Laškem šteje 52.000 vojakov. Nekterim regimentom se je napovedalo, da bojo kmali svoje stanišče premenili; kam pa pridejo, še ne vejo. Gotovo je pa, da francozka armada ne bo še kmali zapustila laških dežel; kontrakti za meso so napravljene do majnika prihodnjega leta.

Iz Španjskega. Iz Madrida. Vlada je državnemu zboru naznanje dala, da bo Marokancem vojsko napovedala. Državnemu zboru je to prav po volji, zato ji je obljubil vso svojo pripomoč. Francozka vlada podpira španjsko vlado o tem početji; al angleška vlada je francozki vediti dala, da nikakor ne bo terpela, da bi Španjoli napadli Marokance. To slišati, so časniki zagnali berž velik hrup, da zdaj je čas prišel, ko se bote angleška in francozka vlada sperle in odtod se utegne uneti vojska brez konca in kraja. Gotovo je, da marokanske homatije zdaj v versti političnih zadev zvonec nosijo, — ali bo pa res tako hudo, kakor se misli, se še ne vé gotovo, ker španjska vlada noče na vrat na nos se v vojsko spustiti in je Marokancem dala 14 dni premislila, in po tem še le se bojo začele priprave na vojsko. V tem času pa utegne že marsikaj drugač biti. Poslednje novice iz Londona pa vendar skor enoglasno terdijo, da Angleži v marokanski vojski ne bojo rok križem deržali, ker se jim je bati, da bi Španjci in Francozi si ne prisvojili te dežele, na kateri je Angležem tudi zavolj kupčije veliko ležeče, ker se ona večidel z angležkim blagom oskerbuje; pa tudi zavoljo tega je Angležem tern v peti, ker potem bi Španjci in Francozi posedli blizo 57 milj dolgo primorje, ki angležki terdnjavi v Gibraltaru ravno nasproti leži. Nikakor tedaj ni prezreti, da se tukaj kaj hudega kuha, in to toliko bolj, ker so strune med angležko in francozko vlado že tako zlo napete, da se je bati, da bi zdaj in zdaj ne počile.

Iz Turškega. Iz Carigrada. Unidan je sultanovka Munira, hči turškega sultana in žena Mahmuda paša, sinčka rodila, kterege so pa po turških postavah, čeravno sta

mati in oče za-nj prosila, kmali po rojstvu zadavili. Neki evropejski poslanec, kteremu je grozovita turška postava znana, da nobeno dete možkega spola iz rodovine sultanove se ne sme pri življenji pustiti, je že pred sklenil ubraniti to ljuto razvado, al prepozno je zvedil rojstvo nesrečnega otročiča.

— Veliki vezir Ali paša je od sultana slovó dobil in na mesto njegovo je stopil Rusom zlo prijazni Mehemet Kibrisli paša. In to važno premembo v turškem ministerstvu je napravila čerkeska deklica, tako lepa, da nikdar še ni človeško oko vidilo take zale ženske. Sultan jo ima zdaj v svojem haremu, in je nek v njeno lepoto tako zamaknjen, da ne sliši in ne vidi nič družega kot to Čerkesnjo, ktero mu je daroval nje prejšni s 4 rusovskimi redi okinčani gospodar.

— Sliši se, da Bekir-a Efendi-a, enega izmed glavarjev poslednje turške zarote, so 7. oktobra v ječi zadavili, 14 učencem mornarske šole pa, ki so bili tudi v to zaroto zapleteni, so obesili težke kugle na noge in jih potopili v morje.

Iz Avstralije. K nekemu angležkemu misijonarju pride nedavnej neki divjak ter ga prosi, naj bi ga kerstil. „Koliko žen imaš?“ ga vpraša misijonar. „Dve“ — mu odgovori. „Ako želiš keršen biti, smeš le eno ženo imeti“, — mu pravi gospod. „Dobro! se bom pa znebil starejše“ — reče divjak. — Čez en teden pride spet in želi keršen biti, rekoč, da ima zdaj le eno ženo. „Kam pa si drugo djal?“ Brez ovinkov divjak smehljaje odgovori: — „snel sem jo“.

Loterijne srečke:

V Terstu 26. oktobra 1859: 79. 2. 68. 39. 82.
Prihodnje srečkanje v Terstu bo 5. novembra 1859.

V Gradcu { 29. oktobra 1859: 42. 31. 43. 41. 30.
na Dunaji } 80. 60. 57. 61. 14.
Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji bo 12. novembra 1859.

Žitna cena

v Ljubljani 29. oktobra 1859.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 5 fl. 59. — banaške 5 fl. 59. — turšice 3 fl. 90. — soršice 4 fl. 10. — reži 3 fl. 38. — ječmena 3 fl. 10. — prosa 3 fl. 36. — ajde 3 fl. 13. — ovsa 2 fl. 16.

Kursi na Dunaji

29. oktobra 1859.

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.	Druge obligacije z lotrijami.
5% obligacije od leta 1859	Kreditni lozi po g. 100 . g. 95.—
v novem dnar. po 100 g. g. 66.50	4 1/2% Teržaški lozi po 100 „ 121.—
5% nar. posojilo odl. 1854 „ 75.—	5% Donavske parabrod-
5% metalike 70.—	ske po g. 100 102.—
4 1/2% „ 62.25	Knez Esterhazy. po g. 40 „ 80.50
4% „ 55.50	Knez Salmove po g. 40 „ 39.50
3% „ 42.—	Knez Palfyove po g. 40 „ 35.50
2 1/2% „ 35.—	Knez Claryove po g. 40 „ 36.—
1% „ 13.75	Knez St. Genoisove po g. 40 „ 36.—
Obligacije zemlišn. odkupa.	Knez Windischgrätz. po g. 20 „ 24.50
(po 100 gold.)	Grof Waldsteinove po g. 20 „ 25.50
5% doljno - avstrijske g. 91.—	Grof Keglevičeve po g. 10 „ 14.—
5% ogerske 71.25	Denarji.
5% horvaške in slavonske „ 69.—	Cesarske krone g. 17.10
5% krajske, štajarske,	Cesarski cekini „ 5.95
koroške, istrijanske „ 82.—	Napoleondori (20 frankov) „ 10.95
Deržavni zajemi z lotrijami	Souvraindori „ 17.20
Zajem od leta 1834 po 250 „ 320.—	Ruski imperiali „ 10.20
„ „ „ 1834 petink. „ 320.—	Pruski Fridrikdori „ 10.60
„ „ „ 1839 115.50	Angleški souvraindori „ 12.45
„ „ „ 1839 petink. „ 111.—	Louisdori (nemški) „ 10.15
4% narodni od leta 1854 „ 108.50	Srebro (ažijo) „ 24.50
Dohodkine oblig. iz Komo „ 15.50	